

Усе вищесказане дозволяє зробити такі висновки.

1. Якщо ринковий об'єкт чи суб'єкт розглядати як систему, то його слід вивчати по емерджентним властивостям і факторів, що впливають на умови його функціонування.

2. Основу визначення проблем створення та функціонування економічної системи повинні становити системні дослідження і той математичний їх апарат і потенціал, який здатний виявляти найбільш об'єктивну і достовірну інформацію про наявність в ній певних тенденцій.

3. Якщо процес математичного аналізу і моделювання втілює в собі системний підхід, то він здатний не тільки привести дослідників до правильних і достовірним висновків, але і визначити оптимальні рішення для розвитку конкретної системи в майбутньому, навіть якщо це розвиток буде відбуватися в умовах невизначеної середовища.

Перелік посилань:

1. Шаранов О. Д. Економічна кібернетика [Електронний ресурс] / О. Д. Шаранов, В. Д. Дербенцев, Д. Є. Семьонов. – 2004. – Режим доступу до ресурсу : <http://buklib.net/books/21911/>

2. Лімонова Л. О. Системний підхід як методологічна основа дослідження, аналізу та моделювання [Електронний ресурс] / Л. О. Лімонова // ХНУРЕ. – 2010. – Режим доступу до ресурсу : https://dl.nure.ua/pluginfile.php/1167/mod_resource/content/1/content/preface1.html.

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

А.О. Ващишин, аспірант

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

Становлення та розвиток сучасних економічних систем характеризується зростанням ролі та значення інформаційних технологій, поширенням інноваційних рішень у всіх сферах господарської діяльності. З одного боку це обумовлено прискоренням ринкових трансакцій, а отже виникненням необхідності підвищення швидкості розробки та реалізації управлінських рішень. З іншого, слід говорити про якісно новий етап ускладнення економічних процесів внаслідок глобалізації ринків, що обумовлює необхідність опрацювання на рівні підприємства не тільки національної статистичної інформації, але й постійний моніторинг зовнішніх світових інформаційних джерел. Слід відзначити, що саме використання інформаційних технологій приватними особами створює ринок споживання інформаційних продуктів. Комп'ютерні та інші електронні технології сформували достатній базис для сучасного та подальшого розвитку. Якщо у 2005 році кількість користувачів комп'ютерною технікою становила приблизно 50 % від всього населення, то сьогодні значення цього показника наближається до 85 %. Найбільш динамічно рівень поширення комп'ютерних технологій зростає в таких регіонах світу: пострадянські країни, Азія та Африка. Фактично саме у цих регіонах відбувається процес постійного створення та інтенсивного розвитку ІТ стартапів, але разом з цим всі вони потім знаходять свою подальшу комерціалізацію в країнах Західної Європи чи Америки.

ІТ-галузь є одним найбільш високорозвинених і динамічних секторів національної економіки, основою чого слід вважати доступність і достатній рівень розвитку трудових ресурсів. Експорт ІТ послуг (розробка програмного забезпечення та інформаційні послуги) в Україні досягнув рівня 2,5-3,0 млрд. дол. в 2015-2016 роки. При цьому темпи зростання експорту фактично подвоїлися порівняно з попереднім аналогічним періодом. Слід відзначити, що ключовим регіональним сегментом споживання українських ІТ послуг виступають компанії США, частка яких у сукупному експорті сягнула близько 80 %. Отже, політична нестабільність в країні хоча й справляє значний вплив на розвиток національного ІТ сектору, але активність компаній продовжує зростати. Досить часто національні ІТ оператори перебазовують свій бізнес до країн Шенгенської зони – Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини та Литви [1].

З метою більш повного усвідомлення ролі та значення інформаційної інфраструктури у розвитку сучасного світу в цілому та України, зокрема, представимо додатково ключові аспекти:

1. Цифрова революція й інформаційні технології, у більш широкому контексті, призводять до зміни природи інноваційних процесів на всіх рівнях. Наукові дослідження і розробки, які вимагали раніше більше часу та ресурсів, демонструють тенденцію до прискорення та здешевлення, реалізуються на основі нових бізнес-моделей. Разом з цим, більшість виконавчих директорів компаній в усьому світі зосереджені на розвитку інноваційного потенціалу своїх компаній. Традиційні індикатори оцінки та аналізу інновацій, такі як кількість патентів, обсяги отриманих ліцензій, рівень присутності на спеціалізованих технологічних заходах тощо, характеризують тільки частково сучасні інновації.

2. Компанії розвиваються під зростаючим тиском інновацій. У світі формуються дві групи компаній – одні компанії є технологічно залежними, а інші сектори бізнесу безпосередньо не пов'язані з сектором інформаційно-комунікаційних технологій. З позицій корпоративного управління слід говорити про рівень випередження чи відставання інноваційного потенціалу компаній від світових чи галузевих тенденцій.

3. Останніми роками інформаційні фактори є визначальними чинниками формування споживчого попиту. У науковій літературі говорять про новий феномен під назвою «цифрова популяція», що визначає віртуальні чи мережеві спільноти. Такого роду соціальні феномени не підпорядковуються законодавчим чи іншим національним системам норм та цінностей. Фактично відбувається формування світового «віртуального» співтовариства, яке характеризується новими універсальними цінностями та правилами споживчої поведінки.

Разом з перевагами України для розвитку ІТ підприємництва слід згадати і про окремі негативні параметри національного бізнес-середовища чи перешкоди у його розвитку. Сюди слід віднести, перш за все, військовий конфлікт на сході України. У контексті інформаційної інфраструктури доцільно згадати бурхливий розвиток систем захисту та кібер-безпеки, перехід від послуг російських ІТ компаній до розробок вітчизняних підприємств, розвиток систем обробки геоінформації, інформаційні рішення у сфері медіа та підготовки медійного контенту тощо. Досить важливою проблемою для розвитку ІТ підприємництва в Україні виступає низький рівень юридичної захищеності вітчизняних розробок. Невисокий рівень патентного захисту спонукає вітчизняних підприємців організовувати розробки в Україні, але оформлювати їх поза межами держави [1].

Незважаючи на значний відсоток внутрішнього споживання ІТ послуг, слід нагадати, що Україна вже сьогодні є локацією до понад 90 дослідницьких центрів світових компаній, як от: Samsung, Ericsson, Boeing, Oracle, Siemens, Wargaming, ABBYY та інших.

Перелік посилань:

1. Ханін І. Г. *Формування міжнародної системи інформаційної безпеки: економічні орієнтири для України [Електронний ресурс] / І. Г. Ханін // Ефективна економіка. – Дніпропетровськ : ДДАЕУ, 2015. – № 4. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4457>.*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

К.Ю. Величко, к.е.н.

О.І. Печенка

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Електронна комерція виступає сьогодні специфічною формою організації бізнесу, коли головні бізнес-процеси використовують можливості глобальної мережі Інтернет, що дозволяє суттєво оптимізувати ділові взаємовідносини, підвищити їх продуктивність та ефективність.

Взагалі, електронна комерція – це ділова активність з купівлі-продажу товарів та послуг, що передбачає взаємодію сторін на основі інформаційної глобальної мережі Інтернет (без безпосереднього фізичного контакту). Кажучи про Інтернет-комерцію, слід зазначити ще ряд переваг, які вона дає потенційним покупцям і продавцям. Тут слід виділити три чинники – ціна, час і прямий контакт [3]. Відповідно до трактування Комісією ООН з права міжнародної торгівлі (UNCITRAL), електронна комерція є більш ширшим поняттям, що узагальнює усі види комерційної діяльності, які здійснюються через обмін «інформацією, створеною, надісланою, отриманою чи збереженою електронними, оптичними чи схожими засобами, включаючи, але не обмежуючись, електронний обмін даними, електронну пошту, телеграму або телефакс»[5]. Електронна комерція розвивається за такими напрямками [2]:

- B2B (business-to-business) ;
- B2C (business-to-customer) ;
- G2B (government-to-business) ;
- G2C (government-to-customer);
- C2C (customer-to-customer) ;
- C2B, G2G, C2G, G2B – включають тих самих учасників, лише відрізняються характером їхньої взаємодії.

Динамічне зростання електронної торгівлі демонструє Китай. За підсумками 2016 року саме на Китай припадає майже половина всіх продажів у електронному вигляді (47 %). У грошовому